

Nr. 1022

Zondag 24 mei 2009

Schriftlezing: Maleachi 2: 10-16

Lieve gemeente,

Afgelopen week hadden we in ons land een klein nationaal drama. Jan Smit en Jolanthe Cabau van Kasbergen zetten een punt achter hun relatie. Het werd zelfs een item in het Nederlands Dagblad, met de mening van politici, journalisten en verklaringen van managers.

Ik moest denken aan wat ik in een vorige preek heb gezegd: 'Wat zou God hiervan zeggen?' Nu is dat allereerst een vraag voor Jan en Jolanthe zelf, die ik niet voor hen ga beantwoorden en die hen ook niet koud zal laten. In het genoemde artikel van Rien v.d. Berg stond dat Jolanthe gezegd heeft in God te geloven.

Eén opmerking bleef bij me hangen en dat was die van minister Rouvoet: 'Vreemdgaan is niet de oplossing'.

Ik las hier nog wat op door op internet en ik werd er wat verdrietig van. Wat beschadigen mensen elkaar en wat smullen anderen er van. Dat roept weer boosheid op of een grap: 'Eindelijk heeft Wesley weer eens gescoord'.

Intussen zit er iemand alleen in een huis in Volendam en zeggen twee anderen niets met elkaar te hebben. Drie verliezers. Jammer.

Relatieproblematiek is van alle tijden en de bijbel doet ons hier verslag van. Maar ook van Gods aanpak hiervan. God heeft zich intensief met de relatieproblematiek bezig gehouden en nog !

Het tweede deel van Maleachi 2 is hier een voorbeeld van. Ik wil deze preek zetten onder het thema van vs. 15: 'Speel niet met je leven en behandel de vrouw – en dat geldt evenzeer voor de man – behandel de vrouw van je jeugd niet trouweloos'.

En dan gaat het om drie gebieden, waar met het leven gespeeld werd.

1. op het gebied van persoonlijke relaties (vs. 10).
2. op het gebied van trouwen met wie niet gelooft in de ware God, de Vader van onze Heer Jezus Christus (vs. 11-12).
3. op het gebied van echtscheiding (vs. 13-16), waar God zegt dat Hij het verafschuwt.

Het zijn pittige onderwerpen en ik zal er lang niet alles over kunnen zeggen. Wat ik wil doen is zo duidelijk mogelijk Gods wil laten zien vanuit dit bijbelgedeelte van Maleachi, de bode van de HEER van de hemelse machten. God heeft ons geluk, ons levensgeluk, op het oog en geeft ons zijn instructies. Er zijn veel redenen om ze op te volgen. Ga daarbij niet voor een ander denken; dan komen we in het circuit van praten voor of over de ander. Wees vol ontzag voor God, hoofdstuk 1: 6 en vs. 14

De grote relatiebemiddelaar en huwelijksmakelaar is:

- de Heer van de hemelse machten.
- de God, die ons en onze offers niet nodig heeft (hfdst. 1: 10).
- de God, die eens zal worden geëerd door allen (hfdst. 1: 11).

Ik ben me bewust dat ik in algemene bewoordingen spreek. Na de preek blijft u of jij wellicht zitten met precies jouw vraag. Aarzel dan niet om die te stellen aan mij of aan iemand van het huwelijkspastoraat. We willen er graag voor u en jou zijn.

Ad. 1, vs. 10. Het gebied van de persoonlijke relaties.

In dit vers komt Gods bedoeling met relaties in het algemeen naar voren, als God zegt: 'Hebben wij niet allemaal dezelfde vader, heeft niet een en dezelfde God ons geschapen? Waarom behandelen wij elkaar dan zo trouweloos en schenden wij het verbond dat Hij met onze voorouders sloot?'

Een belangrijk woord is hier het woord: 'trouweloos'. Trouweloos behandelen, trouweloos zijn. Het wordt gebruikt in alle drie gebieden, die we aanwezen.

1) vs.10: 'Waarom behandelen we elkaar dan zo trouweloos?'; wijst op de algemene omgang met elkaar.

2) vVs.11: Juda heeft trouweloos gehandeld en is getrouwd met een vrouw, die een vreemde God vereerd. Dit heeft betrekking op trouwen met niet-gelovigen.

3) vs.14: 'Omdat je de vrouw met wie je je leven deelde trouweloos behandeld hebt'. Dit ziet op echtscheiding.

Het Hebreeuwse woord 'bagad' is een door en door bijbels woord en komt in de omliggende Semitische talen eigenlijk niet voor. Het heeft betrekking op de relatie met God; het verbreken van de huwelijksrelatie en op volkenrechtelijke relaties.

Het is het tegenovergestelde van trouw zijn; trouw zijn aan je schepper, aan je gegeven trouwbelofte, je houden aan overeenkomsten.

Laat ik het wat breder tekenen: In de bijbel worden ons twee manieren van leven getekend. Dat is leven in verbondenheid met God en met elkaar. Dat noemt het O.T. sjaloom, vrede, harmonie. Die relaties met God en de naaste hebben drie kenmerken nl. nabijheid, openheid en vertrouwen.

- Je speelt geen verstoppertje voor elkaar, maar laat de ander toe tot je hart
- Je vertelt elkaar de feiten – de facts of life – en ontkent die feiten niet.
- Je bent bereid om afspraken te maken en je er aan te houden; en als het mis gaat geef je compensatie, beloof je beterschap en heeft dat je volle aandacht

En dan gaat het om relaties in brede zin: een man t.o.v. zijn vrouw; een vrouw t.o.v. haar man; ouders t.o.v. kinderen; werkgevers t.o.v. werknemers; burgers t.o.v. overheid.

Dat is de ene manier: trouw zijn, leven in sjaloom.

De andere manier is het tegenovergestelde. Die heeft de structuur van zelfbevrediging. Hier gaat het niet om afspraken, maar om impulsen, emotioneel of psychisch. Hier loop je van de ene naar de andere. Als het mij niet meer bevalt dan... enz.

En handel snel, want als jij de ander niet te pakken neemt dan neemt hij jou te grazen.

Onze tijd is redelijk verzadigd van deze manier van doen.

Huwelijken gaan stuk. In de meeste gevallen doordat één van de partners vreemd gaat.

We zitten niet meer vast aan politieke partijen, kerken, omroepverenigingen, merken enz.

We rappen er op los, hoppen en shoppen.

We kiezen en verliezen, de weg van trial and error.

Als ik maar aan mijn trekken kom, word bevredigd, een kick krijg enz.

Nu, zo'n structuur van leven noemt de bijbel 'trouweloos handelen'; er is geen trouw, geen nabijheid, geen openheid, geen vertrouwen.

Een structuur van leven in Maleachi's dagen. Een structuur van leven in onze tijd.

En hier zet Maleachi op in met de boodschap van God. En let op het begin !

Het is een herhaling van hfdst. 1: 2, waar God zegt: 'Ik heb jullie lief'. God trekt ons naar zich toe. In vs. 10 staat: 'Hebben wij niet allemaal dezelfde Vader, heeft niet één en dezelfde God ons geschapen? '

Dit zoomt in op twee zaken.

- a). Relatie met God en
- b). Gelijkwaardigheid van elk mens.

a. Vanuit de schepping heet God hier Vader. God heeft ons allemaal gemaakt om onze Vader te zijn. Om een relatie met ons allemaal aan te gaan, een intieme, open en vertrouwensvolle relatie. Een voorbeeld hierbij. Een paar jaar geleden maakte ik met een van de kinderen een radiografisch bestuurbare boot. De belangrijkste kostenpost was het zendsysteem met de overbrenging. Het maken van de boot was een klus, maar nog veel meer het aanbrengen van dit hart van de boot.

God gaf veel aandacht aan onze buitenkant, ons lichaam. Maar de meeste zorg gaf Hij aan onze binnenkant, ons hart, dat in verbinding kan staan met God zelf. En toen dit systeem, door toedoen van de duivel, defect raakte, kwam de hemelse monteur, Jezus Christus, het herstellen. En dat deed Hij door offer en opstanding. Zijn leven is de verbinding met God.

b. Maar het heeft ook alles te maken met de verbondenheid met de ander; de één staat niet boven de ander. Vs. 10 spreekt over het verbond met onze voorouders en ziet op Abraham en het volk Israël.

De tien geboden, die we lazen, geven daar goede uitdrukking aan. Wees integer en betrouwbaar naar de naaste. Of zoals de Heer Jezus het samenvat: 'Heb God lief boven alles en iedereen en de naaste als jezelf'.

Kortom, zegt Maleachi, negatief gesteld, handel niet trouweloos, God is je Vader, God is je Schepper. Er liggen afspraken met onze voorouders. Wees trouw !

Ad. 2, vs. 11-12. Het gebied van trouwen met wie niet gelooft in de ware God.

In vs. 11-12 richt Maleachi de aandacht van relaties in het algemeen naar het onderwerp van trouwen met niet-gelovigen.

God kijkt hiernaar als een vorm van trouweloos zijn, een - ik zou vast een ander woord hebben gekozen - je misdragen, vs. 11.

Nu kunnen er gelijk allerlei spookbeelden door je hoofd gaan; sommigen van ons worstelen hiermee. Ik wil je vragen je open te stellen voor Gods Woord, met de vraag in je achterhoofd: wil ik leven in vrede, in jaloom, in een relatie van echte nabijheid, openheid en vertrouwen?

En daarbij: de bijbel is geen strak wetblad. We treffen er verhalen aan van Ruth, van Esther, van Izaäk. Breed en genuanceerd !

Waar het hier om gaat is dat een Judees man trouwde met iemand, die niet geloofde in de God van Israël. In die tijd bestond atheïsme – het pertinent niet in God geloven – niet, maar er waren voldoende alternatieven. Je geloofde in een godheid, vereerd in die en die stad of door die en die groep mensen.

Het punt van dit vers is dat we God willen liefhebben met heel ons hart, onze ziel, verstand en alle kracht, en er bewust voor kiezen om één te worden met een niet-gelovige; de meest intieme verbondenheid op aarde aan te gaan met die dit niet interesseert.

Maleachi zegt: je ontwijkt dan wat de HEER heilig is, vs. 11. We handelen alsof ons emotionele verlangen belangrijker is dan leven in de nabijheid en in vertrouwen op God. Maleachi zet het behoorlijk aan in vs. 12: 'Moge de HEER iedereen uit het volk van Jakob stoten, die iemand beschermt die zoiets doet, iedereen die het voor zo iemand opneemt of voor hem offert aan de HEER van de hemelse machten'. Dus vergoelijk het niet. Hier ligt een fors probleem. Laten we ons hier niet van afmaken, maar hier in alle voorzichtigheid over doorpraten.

Een paar handreikingen:

1) Dit betekent niet dat als je getrouwd bent met iemand die niet gelooft, je er een einde aan moet maken. Als 500 jaar later gelovigen uit Korinthe deze conclusie trekken, zegt Paulus in 1 Kor. 7: 12-13 erg duidelijk, dat je geen einde zult maken aan de huwelijksrelatie. Blijf bij elkaar.

2) Veelal is het argument van jongeren in deze situatie, dat de ander christen kan worden. Dat is niet onmogelijk. In 1 Petrus 3 zegt Petrus tegen wie getrouwd is: leef zo, dat dit gebeurt. Maar je hebt geen garanties ooit met je man of vrouw van harte God te eren en lief te hebben. Het punt van de tekst is, dat als deze keus nog voor je ligt, je besluit te trouwen met wie Jezus Christus lief heeft. Ik heb mijzelf toen ik jong was voorgenomen niet te trouwen met een niet-gelovig meisje. Dat betekent niet dat je geen blauwtje loopt, maar ik ben blij door Gods genade getrouwd te zijn met een vrouw vol jaloom en liefde.

Ad. 3, vs. 13-16. Het gebied van echtscheiding.

Vs. 16 zegt dat God het verafschuwt, wanneer een man zijn vrouw wegstuurt. De NBG vertaalt dat met: 'Ik haat de echtscheiding'.

Ik geef vanuit de tekst drie redenen, waarom een christen nooit mag zeggen dat zijn huwelijk van nul en generlei waarde is.

1. Het huwelijk is een verbond.

In vs. 13 weigert God offers. Vs. 14 vraagt dan waarom? Het antwoord is: 'Omdat je de vrouw met wie je je leven deelde trouweloos behandeld hebt, de vrouw met wie je in je jeugd een verbintenis bent aangegaan, waarvan de HEER getuige is geweest'.

Een huwelijk is niet allereerst gebaseerd op emotionele gronden, maar op een afspraak, een verbintenis. Dus: 'we houden niet meer van elkaar' is niet het einde van elk gesprek over een basis voor het huwelijk.

2. Het is een verbintenis voor God.

Vs. 14: God was getuige bij deze verbintenis. 'Erjan, beloof je Jacolien nooit te verlaten, in goede noch kwade dagen, in rijkdom noch armoede, in gezondheid noch ziekte, totdat de dood je zal scheiden? Ja, dat beloof ik.

Een verbintenis voor God. Dat is de essentie van een huwelijk. Dat is meer dan een overeenkomst tussen twee mensen. Je vormt dan samen het beeld van God. Je houdt elkaars helft vast van een goddelijk geheim, wat je telkens weer samen vindt: Wat is God goed!

3. Het is een verbintenis als afspiegeling van God met zijn gemeente.

In het O.T. weet je soms niet of ontrouw zijn betekent een afvallen van God of een seksueel vreemdgaan. Positief gezegd staat er in Efeziërs 5 dat het huwelijk een mysterie is dat betrokken wordt op Christus en de Kerk. Dus: leven in jaloom met God, met elkaar en jezelf, in nabijheid, openheid en vertrouwen kent geen fragmentarisatie; dit is voor God, dit is voor mij, dit is voor mijn vrouw/man, dat niet.

En vs. 15: het heeft een belofte van zegen.

Iedereen wil toch een nageslacht, dat door God gewild is?

Daarom, pas op jezelf, speel niet met je leven.

Heb God lief boven alles en allen en de naaste als jezelf.

Amen.